

ה"ת 7966/07/15 - ראתב אבו חאמד, וויסאם אבו חאמד נגד משטרת ישראל/ אום אל פחם

בית משפט השלום בחדרה

ה"ת 7966-07-15 אבו חאמד ואח' נ' משטרת ישראל/ אום אל פחם
תיק חיצוני: 0

בפני כבוד השופטת טל תדמור-זמיר
מבקשים 1. ראתב אבו חאמד
2. וויסאם אבו חאמד
נגד
משיבה משטרת ישראל/ אום אל פחם

החלטה

עניינה של החלטה זו - בקשת המבקשים להחזרת תפוסים - רכב מסוג טויוטה מ.ר. 84-948-64 (להלן: "הרכב") וגרר מ.ר. 67-732-00 (להלן: "העגלה").

טענות הצדדים והעובדות הרלבנטיות

המבקשים, בעל הרכב (המבקש 1) ובעל העגלה (המבקש 2), טוענים בבקשה כי התפוסים נתפסו ביום 30.6.15, בכניסה לחניית ביתו של המבקש 1, ליד כביש ראשי סאלם שבמעלה עירון, כשהם במצב של חניה, עם מנוע דומם, מבלי שנמסרה למבקש 1 הודעת תפיסת רכב ולכן המשיבה מחזיקה בהם שלא כדין.

כן טוענים המבקשים כי אין להם או לתפוסים קשר לביצוע העבירות המיוחסות להם והמבקש 2 אף לא נכח במקום ולא יכול היה לדעת על השימוש שעשה המבקש 1 ברכב או בעגלה.

לטענת המבקשים הרכב והעגלה משמשים לפרנסת משפחותיהם ותפיסתם, על הציוד שהיה בהם, מהווה פגיעה בלתי מידתית בהם.

בדיון מיום 23.7.15 הוסיף ב"כ המבקשים כי המבקש 1 נעדר עבר פלילי ובהתאם להוראת השעה לא ניתן להגיש נגדו כתב אישום. כן חזר על הטענה כי לא ניתנה הודעת תפיסה ולא בוצע שימוע, כי הרכב והעגלה משמשים לפרנסת

המבקשים, כאשר בעגלה ישנן שתי מכונות ריתוך וכלי עבודה ובנסיבות,

המשך תפיסתם על ידי המשיבה פוגע בזכות הקניין של המבקשים ולכן יש להורות על החזרתם.

המשיבה התנגדה לבקשה בטענה שהתפוסים נתפסו במסגרת חקירה בגין העסקה, הלנה והסעת שוהים בלתי חוקיים על ידי המבקש 1 והמשיבה מתכוונת להגיש כתב אישום ולבקש חילוט הרכב והעגלה.

בדיון מיום 23.7.15 הוסיפה ב"כ המשיבה כי הרכב שימש כלי לביצוע עבירה של הסעת שב"ח ולכן יש להותירו בידה.

המסגרת הנורמטיבית

תפיסת חפצים, החזקתם בידי המשטרה וחילוטם על ידי בית המשפט נבחנים לאור תכליתן של הוראות פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט - 1969 (להלן: "**הפקודה**"), כשהסעיפים הרלבנטיים לענייננו הם סעיפים 34,37,39 לפקודה.

תפיסת חפץ והחזקתו בידי המשטרה כרוכים בפגיעה בזכות הקניין של הבעלים, המעוגנת כיום בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. מול הפגיעה בזכות הקניין עומדים שיקולים אחרים שישודם באינטרס הציבורי כגון הבטחת קיומו של ההליך הפלילי. תפיסת חפץ מיועדת להבטיח בין היתר כי אותו חפץ יוכל לשמש כראיה בהליך המשפטי. התשתית הראייתית הנדרשת לשם תפיסת החפץ הינה יסוד סביר להניח שקיים קשר בין החפץ לבין ביצועה של עבירה.

המחוקק קבע הסדרים שתכליתם העיקרית להבטיח כי לצד הצורך להגשים את המטרות הנ"ל, תישמר ההגנה על זכות הבעלים ותימנע פגיעה שרירותית בה שלא לצורך. משכך, התפתחה הגישה לפיה שומה על בית המשפט להבטיח כי הפגיעה בזכויותיו של מי שקניינו נפגע תהיה מידתית. בחינת המידתיות תיערך בהתאם לנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה.

יש לזכור כי תפיסה בפועל של רכוש היא האמצעי הקיצוני ביותר להשגת התכלית של החילוט בעתיד ובתי המשפט, בשורה ארוכה של פסקי דין שבו וחזרו על ההלכה שנקבעה ברע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל (10.6.99) -

"... המשך החזקת החפץ שנתפס בידי המשטרה יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים - מעבר לפגיעה שהיתה בעצם התפיסה - ומכאן עשויה שתילמד חובה המוטלת על המשטרה - ועל בית-המשפט בשיבתו לביקורת על מעשי המשטרה - לבדוק ולמצוא לא אך אם תפיסת הנכס נעשתה לתכלית ראויה אלא גם אם המשך החזקת הנכס בידי המשטרה אינו פוגע בבעלים במידה העולה על הנדרש. לשון אחר: שומה עליו על בית-המשפט לבדוק ולמצוא אם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית "מעצרו" של הנכס, אך פגיעתה בבעל הזכות בנכס תהא פחותה מן הפגיעה בו אם תמשיך המשטרה ותחזיק בנכס"

עמוד 2

בבש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נגד מדינת ישראל (12.3.06) סקר בית המשפט שלוש תכליות עיקריות העשויות לשמש מקור סמכות לתפיסת החפץ כדלקמן: תפיסה למטרת מניעה עתידית של ביצוע עבירות; תפיסה למטרת חילוט; ותפיסה לצורך הצגת החפץ כראייה בבית המשפט.

לטענת המשיבה, תכלית התפיסה בתיק דנן הינה אפשרות חילוט עתידית של הרכב.

לשם בחינת אפשרות חילוט עתידית מצווה בית המשפט בשלב זה לבחון קיומן של ראיות לכאורה המצביעות על פוטנציאל חילוטו של הרכוש בתום ההליך הפלילי, כפי שנקבע בבש"פ 5769/12 תמר מזרחי נ' מ"י (20.8.12):

"... בשלב זה, די שיוצגו בפני בית המשפט, הבוחן את תפיסת הרכוש, ראיות לכאורה, המצביעות על פוטנציאל חילוטו של הרכוש, בתום ההליך הפלילי. במילים אחרות: "מן הבחינה הראייתית, לשם תפיסת רכוש, כמו גם לשם קביעתו של כל אמצעי מגביל אחר להבטחת מימוש החילוט, די בשלב הביניים, בדומה לדין בעניין מעצר נאשם עד תום ההליכים, בקיומן של ראיות לכאורה המצביעות על 'פוטנציאל חילוט', קרי על קיומו של סיכוי סביר שאם יורשעו הנאשמים, יביא הדבר לחילוט הרכוש שבמחלוקת" (בש"פ 3750/09 אל הואשלה נ' מדינת ישראל (02.06.09)).

עוד נקבע בפסיקה כי בהפעלת שיקול-הדעת השיפוטי המוקנה לבית המשפט בסעיף 34 לפקודה על בית-המשפט לתת דעתו לכל השיקולים הרלוונטיים, בין השאר, לטיב החפץ התפוס, לסוג העבירה שיש חשד כי עברו באותו חפץ, לנטל ההוכחה ולמידת ההוכחה הדרושה לצורך הכרעה בגורל התפוסים, לזכות הקניינית של הטוען לזכות בחפץ, לאינטרס הציבורי למנוע ביצוע עבירה בחפץ וכיוצ"ב. הרשימה איננה סגורה. (לענין זה ראו בבש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל (22.5.00)).

מן הכלל אל הפרט

לאחר שעיינתי בתיק החקירה, מצאתי להבחין בין הרכב לבין העגלה, שכן בניגוד לרכב, לגביו יש די ראיות כי הוא אכן שימש לצורך הסעת שב"ח, כל "חטאה" של העגלה הוא שהיתה מחוברת לרכב.

העגלה אף אינה בבעלותו של המבקש 1 אשר נהג ברכב, אלא בבעלות אביו, המבקש 2, אשר כלל לא נכח במקום ולא נטען כלפיו כי הוא מעורב בביצוע העבירות ולכן לא מצאתי לקבוע זיקה בין העגלה לבין ביצוע העבירה.

באשר לרכב, כאמור, מתיק החקירה עולה כי הפרטים שצינו בבקשה אינם מדויקים, בלשון המעטה. הרכב נתפס ביום 29.6.15, לאחר שנצפה נוסע ובו 4 אנשים ולאחר שנעצר, שניים מהאנשים נמלטו מהרכב. אחד הנמלטים נתפס על

ידי המשטרה לאחר מרדף ונמצא כי הוא שוהה בלתי חוקי בישראל וכי קיימת הכרות עסקית בינו לבין המבקש 1. המבקש 1 הוא שנהג ברכב.

עוד עולה מתיק החקירה כי הרכב נתפס בגין חשד כי שימש לביצוע עבירה, בהתאם להוראות פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], התשכ"ט-1969 ולא מכוח חוק הכניסה לישראל ולכן לא מצאתי מה עניין הודעת תפיסה (בהנחה שב"כ המבקשים התכוון להודעת איסור שימוש ברכב) לענייננו.

לצד האמור לעניין הראיות, בבואי לבחון את סיכויי החילוט העתידיים של הרכב, מצאתי כי אלה אינם גבוהים. העבירה המיוחסת למבקש 1 היא עבירה ראשונה מסוגה ובכלל, מספר השב"חים אשר הוסעו לכאורה ברכב אינו כזה המצדיק חילוט הרכב ומדיניות הענישה במקרים כגון דא אינה מהמחמירות (ראה גם סעיף 12א(ד2)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952).

לאור האמור לעיל מצאתי כי יש להחזיר את העגלה לידי המבקש 2 ללא תנאים ובאשר לרכב, באיזון בין האינטרסים המתנגשים, יש להורות על "חלופת תפיסה" לפיה הוא יושב למבקש 1 בכפוף לתנאים הבאים:

1. ניתן בזאת צו האוסר כל דיספוזיציה ברכב מסוג טויוטה מ.ר. 84-948-64. הצו יירשם במשרד הרישוי כתנאי לשחרור הרכב.
2. המבקש 1 יפקיד סך של 20,000 ₪ במזומן או בדרך של ערבות בנקאית בקופת בית המשפט להבטחת חילוט הרכב בעתיד. ההפקדה מהווה תנאי לשחרורו של הרכב.
3. המבקש 1 יחתום על התחייבות שלא לבצע כל דיספוזיציה ברכב אלא לשם חילוטו על ידי המדינה.

המזכירות תעביר לצדדים העתק ההחלטה.

תיק החקירה יוחזר ליחידה החוקרת (משטרת אום אל פחם) באמצעות מזכירות בית המשפט.

ניתנה היום, ז' אב תשע"ה, 23 יולי 2015, בהעדר הצדדים.